

FAD
postmottak@fad.dep.no

Om AGFA-rapporten – Høringsuttalelse fra Standard Norge

Standard Norge har mottatt til uttalelse «Rapport fra arbeidsgruppe for elektronisk faktura: AGFA – vurderinger og anbefalinger om elektronisk faktura i staten».

Standard Norge er en bredt orientert organisasjon som har aktiviteter på mange felt. Vi er blant annet sterkt involvert i standardiseringsarbeid innen elektroniske samhandlingsprosesser, tekniske IKT-standarder, elektronisk saksbehandling, elektronisk tjenesteyting, osv. Standard Norge er norsk medlem av ISO og CEN.

Vår uttalelse er delt i to deler. Den første delen er kommentarer basert på den standardiseringsaktiviteten vi gjennomfører; den andre delen er kommentarer basert på det nettverk av medlemmer vi har gjennom eforum i Standard Norge.

Det ble avholdt et åpent høringsmøte 18. september i Standard Norge med eforum som arrangør. Tema var AGFA-rapportens innhold og spørsmål fra høringsbrevet. For en liste over deltakende organisasjoner, se vedlegg.

Del 1: Standardiseringens bidrag

Det er naturlig for Standard Norge å vurdere rapporten i forhold til utarbeidede standarder og pågående standardiseringsaktiviteter på nasjonalt og europeisk nivå, bl.a.:

- SN/K 254 *Elektronisk fakturering* – en nasjonal standardiseringskomité som har utarbeidet
 - NS 4175:2008 *Elektronisk fakturering* – utgitt i mai 2008; arbeidet var godt kjent under utarbeidelsen av AGFA-rapporten; NS 4175 ble utgitt etter at AGFA-rapporten var ferdigstilt, men den er likevel sitert og benyttet;
- CEN *workshop eInvoicing* og *eInvoicing Focus Group* – europeiske grupper, som blant annet har utarbeidet
 - CWA 15574 til 15582 (2006) og CWA 15666 til 15672 (2007) (CEN Workshop Agreements)
 - den pågående CEN/ISSS Workshop «eInvoicing Phase 2»
 - og dessuten har initiert arbeid på europeisk nivå innenfor innkjøp, kataloger, fakturering og ehandelsprosesser mer generelt

På høringsmøtet 18. september deltok også medlemmer av SN/K 254 og gav innspill med tanke på forholdet mellom AGFA-rapporten og NS 4175 og potensielle nye standardiseringsaktiviteter på nasjonalt og europeisk nivå.

Det er viktig at både offentlig og privat sektor tar i bruk den terminologien som er fastsatt i NS 4175. Det er der definert hva en har ansett hensiktsmessig å forstå med *elektronisk*

faktura og andre sentrale begreper, og kravene til innhold i denne typen salgsdokumentasjon er beskrevet.

Det er behov for ytterligere standardisering hva angår system og prosess innenfor elektroniske støttesystemer i handelsprosessene. Det er her et omfattende standardiseringsbehov. Selve fakturaen er ett element i dette, der arbeidet har kommet i gang gjennom NS 4175 og andre standardiseringsaktiviteter.

AGFA-rapporten omtaler «standarder». Det må imidlertid understrekes at standardisering på dette feltet omfatter, og bør omfatte, mye mer enn «formatstandarder». Det må imidlertid understrekes at et velfungerende system må kunne håndtere en betydelig variasjon hva format angår, ikke kun én snever formatstandard.

SN er et naturlig nasjonalt bindeledd mot europeiske (og internasjonale) standardiseringsaktiviteter innenfor ehandelsprosesser, blant annet når det gjelder innkjøp, katalog og fakturering. Det anses å være av stor nasjonal betydning å følge utviklingen i EU, både med hensyn til tidsperspektiv og hvilket omfang og hvilken retning utviklingen av prosessene tar.

Den foreslåtte tidsramme for innføring av elektronisk fakturering synes realistisk. Parallelt med og i forbindelse med denne innføringen kan det med fordel gjennomføres standardisering av flere «biter» av prosess og system.

Spørsmålet om elektronisk signatur har vært inngående drøftet i SN/K 254, og spørsmålet ble tatt opp på høringsmøtet. Fra norsk side er det ikke et ønske å innføre krav om elektronisk signatur. Systemene må imidlertid kunne håndtere elektronisk signatur i inngående faktura. Det må understrekes at uavhengig av nasjonale krav, trenger vi å være i harmoni med arbeid som gjennomføres ellers i Europa.

Drift av «fakturaportaler» eller liknende er neppe en offentlig oppgave. Det offentlige har imidlertid et oppfølgingsansvar.

Det understrekes også at rasjonaliseringen ikke må nedprioriteres på grunn av manglende investeringsmidler. Implementering vil i utgangspunktet medføre kostnader, selv om alle aktører (fakturautsteder, fakturamottaker og kontrollmyndigheter) i lengden vil spare betydelige summer.

Del 2: Synspunkter fra medlemsnettverket eforum i Standard Norge

eforum har en rekke medlemmer i sine nettverk som vil bli direkte berørt av de beslutninger som måtte komme på bakgrunn av denne høringen. Derfor vil eforum presentere synspunkter fra sine medlemmer.

Generelt:

Høringsmøtet 18. september og medlemmer i eforum ser det som svært viktig at FAD i kraft av sin rolle som interdepartemental koordinator for IKT-anvendelse i staten, samt ansvarlig for utforming av IKT-politikk i informasjonssamfunnet, tar slike tema opp til drøftelse før endelige beslutninger fattes.

Kommentarer:

Møtet og medlemmer påpekte at denne høringen og rapporten har et for snevert fokus: kun på mottak av efaktura i staten.

Dersom elektronisk fakturering skal få en betydning, må også kommuner og fylkeskommuner omfattes av beslutningene.

Det må samtidig settes fokus på utgående efakturering for avgifter og tjenester.

All elektronisk fakturering må ses i en helhetlig forretnings-prosess-sammenheng.

Tidligere leder i ehandelssekretariatet Andre Hoddevik, uttalte i 2007 om erfaringer: «fulle gevinstene av elektroniske forretningsprosesser bare oppnås ved å få kontroll på de delene av prosessen som skaper betalingskravene. Av den grunn prioriteres også fortsatt satsing på elektronisk ordrehåndtering.»

Eksempler:

1) Offentlige elektroniske driftsinnkjøp:

Det må bli krav om at alle offentlige virksomheter, inklusive kommunesektoren, som benytter elektronisk innkjøpsprosess for driftsinnkjøp, må være i stand til å motta efaktura fra nasjonale og internasjonale leverandører innen 1. juli 2010.

2) Utgående efaktura:

Alle offentlige virksomheter, inklusive kommunesektoren, som debiterer næringsdrivende eller private for offentlige tjenester, må kunne tilby efaktura innen 1. juli 2010.

Overordnet kravspesifikasjon:

Det er svært viktig at staten sammen med kommuner/fylkeskommuner utarbeider en felles kravspesifikasjon der efaktura settes inn i den riktige sammenheng med elektroniske forretningsprosesser knyttet til innkjøp og fakturering av avgifter o.a. Kravspesifikasjonen må også foreligge på engelsk.

I målsetting i eKommune 2009: «I løpet av 2007 skal et flertall av kommunene og alle fylkeskommunene ha tatt i bruk løsninger for elektronisk fakturering.»

eNorge-planen 2009 i kapittel 2.4 ehandel: «Regjeringen vil at offentlige virksomheter organiserer og gjennomfører innkjøpsvirksomheten på en slik måte at de utnytter muligheten som ligger i bruk av elektroniske innkjøpsprosesser og elektronisk fakturering. Det er viktig å få til endringer som raskt kan gi økonomiske gevinster.»

«Obligatorisk standard» er av møtet vurdert som en fordel for å få til en rask gjennomføring. Her er følgende momenter viktige når man skal velge standard:

Det må også tas hensyn til næringslivets behov og mulighet for sikker, sømløs grenseoverskridende elektronisk samhandling.

Man må velge en internasjonalt anerkjent standard som bygger opp om vanlige internasjonale forretningsregler.

Man bør avvente EUs arbeid på dette området; jamfør EUs fokus på dette.

EU-kommisjonen har nedsatt et ekspertutvalg som skal komme med en anbefaling for innføring av efaktura i EU ved årsskiftet 2008–2009. Se artikkel i DOFFIN 2007-11-23: «Ekspertane i den gruppa som EU-kommisjonen skal setje saman, skal hjelpe til med å lage eit rammeverk for europeisk e-faktura. Rammeverket skal verke som eit grunnlag for å få fram e-fakturaløysingar som byggjer på samverknad innanfor og mellom den offentlege og den private sektoren over heile Europa, bygt på vanlege forretningsreglar og allmenne tekniske standardar.

Gruppa får som oppgåve å identifisere krav som forretningslivet set til e-faktura og forankre desse krava hos dei det gjeld, peike på kva slags ansvar det eine eller andre har for å få sett i gang arbeid som trengst for å få gjennomført bruk av e-faktura, og kome med framlegg om naudsynte steg.»

Oppfølgingsansvar og støttevirkemidler

Det anbefales av DIFI får ansvar for all oppfølging i staten og at KS etablerer en tilsvarende oppfølging i sin sektor.

Støttevirkemidler er av stor betydning for at innføring og bruk skal bli en suksess:

Samarbeid med fagsystemleverandører og eventuell tredjepart tjenesteleverandører er særdeles viktig, de må få en klar kravspesifikasjon slik at de hurtig kan gjennomføre eventuelle tilpasninger i eksisterende programvarer/tjenester og i nyutvikling av programvare og tjenester.

Det er viktig at hele offentlig sektor får krav om å stille til disposisjon nødvendige ekstra-bevilgninger for innføring av lovkrav eller standard.

Alle anbudsdokumenter og rammeavtaler må ha krav om levering og mottak av efaktura. Alle SLAer må ha med tilsvarende krav.

Et «Forum for elektronisk faktura» blir ikke sett på som nødvendig; det som betyr noe er hvilket organ som får gjennomføringsansvar og hvilke ressurser som stilles til disposisjon.

Det offentlige bør selv ikke bygge og drive en teknisk merkantil infrastruktur.

Standard Norge vil videre vise til vårt arbeid på oppdrag fra regjeringen ved Nærings- og handelsministeren for å utarbeide en nasjonal strategi for en mer bevisst bruk av standardisering som virkemiddel for effektivisering i privat og offentlig sektor. NHD ser nå på hvordan denne planen skal bidra til gjennomføring av offentlige og private virksomheters egne planer for økt samfunnsnytte og næringsutvikling. Det bør være liten tvil om at standardisering og standardiseringens prinsipper kan ha mye å tilføre i det videre arbeidet for utviklingen av en felles IKT-arkitektur og etablering av rammeverk for elektroniske samhandlingsprosesser i og med offentlig sektor.

Dette gjelder ikke bare for offentlig sektor, men krever også en involvering av privat sektor der den langt største verdiskapingen i samfunnet skjer.

Standard Norge er på denne bakgrunn villig til å delta i arbeid med å gjøre offentlig sektor bedre med en felles elektronisk tjenesteyting.

Med hilsen
Standard Norge

Anne Kristoffersen
markedsansvarlig

Vedlegg

Åpent møte om FAD høringen vdr AGFA rapporten «vurderinger og anbefalinger om elektronisk faktura i staten»

Dato/sted: 2008-09-18, Strandveien 18, Lysaker (Standard Norge)

Arrangør: Standard Norge og eforum i Standard Norge

Deltakere:

Revisorforeningen

SSØ

Helse Sør-Øst

Microsoft Norge as

DnB NOR Bank ASA

EDB

SEB Kort Norge

Mercell as

Norges forskningsråd

Nordea Bank Norge AS

Joh- System AS

Tebol AS

Itella Information AS

Standard Norge